

Roman Magryś
Uniwersytet Rzeszowski

Poezja okolicznościowa w Polsce
w latach 1730–1830 – zwycięska publikacja
Wydawnictwa Uniwersytetu Rzeszowskiego

W dniach 5-7 listopada 2014 r. w stolicy Wielkopolski odbyły się 18. Poznańskie Dni Książki nie tylko Naukowej. Jest to impreza targowa, zainaugurowana w 1997 r., w której biorą udział renomowane wydawnictwa naukowe i popularnonaukowe z całej Polski, a ponadto znane i cenione przez krajowego czytelnika oficyny wydawnicze. Patronat honorowy nad 18. Poznańskimi Dniami Książki nie tylko Naukowej sprawowali wysokiej rangi urzędnicy państwowi – Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. dr hab. Lena Kolarska-Bobińska, JM Rektor UAM prof. dr hab. Bronisław Marciniak, Prezydent Miasta Poznania Ryszard Grobelny. Z uwagi na osoby publiczne wspierające targi poznańskie, jak i liczbę wydawnictw biorących w nich udział można stwierdzić, że mają one wyjątkowe znaczenie społeczne i kulturalne. Istotnym, jeśli nie najważniejszym elementem organizacyjnym dni targowych jest wyłonienie zwycięzcy w konkursie na najdonioślejszą publikację akademicką wydaną w danym roku kalendarzowym. Na wspomnianych targach zwycięsko z rywalizacji pomiędzy czołowymi wydawnictwami akademickimi i popularnonaukowymi o Główną Nagrodę JM Rektora UAM w kategorii na najlepszą książkę akademicką wyszło Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, reprezentowane przez swego dyrektora, mgra Stanisława Dudzińskiego.

Na nagrodzoną publikację składają się dwie komplementarne monografie historycznoliterackie noszące tytuły: *Poezja okolicznościowa w Polsce w latach 1730–1830. W kręgu spraw publicznych i narodowych* oraz *Poezja okolicznościowa w Polsce w latach 1730–1830. W kręgu spraw prywatnych i środowiskowych*. Obie książki stanowią pokłosie zakrojonej na szeroką skalę konferencji naukowej „Poezja okolicznościowa lat 1730-1830 w Polsce. Nowe (?) perspektywy badawcze”, którą w kwietniu 2012 r. zorganizowali pracownicy Zakładu Literatury Staropolskiej i Polskiego Oświecenia UR oraz Zakładu Historii Literatury PWSW w Przemyślu. W konferencji uczest-

niczyli najwybitniejsi znawcy literatury oświecenia w Polsce, jak również młodzi badacze mający świeże spojrzenie na problematykę twórczości okolicznościowej. W sumie podczas konferencji wygłoszono ponad pięćdziesiąt referatów, które weszły później w skład nagrodzonych publikacji. W pracę nad materiałami pokonferencyjnymi zaangażowały się trzy osoby: dr hab. Marek Nalepa prof. UR, dr Grzegorz Trościński oraz dr hab. Roman Magryś prof. UR. Pierwszym krokiem redakcyjnym było odpowiednie posegregowanie materiałów badawczych według ich tematyki. W efekcie jeden tom pokonferencyjny dotyczy poezji okolicznościowej odnoszącej się do spraw publicznych i narodowych, drugi zaś traktuje o liryce środowiskowej i prywatnej. Obie książki tym samym zachowują pewną autonomię problemową, a jednocześnie dopiero czytane łącznie dają całościowy ogląd badawczy polskiej poezji okolicznościowej z lat 1730–1830.

Większość artykułów pomieszczonych w obu tomach ma charakter historycznoliteracki, historyczny i socjologiczny. Wszystkie reprezentują wysoki poziom naukowy, czego świadectwem jest uzyskana za tę pracę przez Wydawnictwo UR nagroda. Istotne jest również to, że znajdują się w niej artykuły, które podejmują kwestię definicji i zakresu pojęcia „literatura okolicznościowa”. Książki w ten sposób nabierają charakteru teoretycznego, utrzymując jednocześnie cały czas swoją literaturoznawczą specyfikę. Do tej pory nie powstało tak szeroko zakrojone problemowo i historycznie dzieło traktujące o polskiej literaturze okolicznościowej okresu oświecenia. Z tej racji można słusznie założyć, że publikacja ta będzie stanowić istotny punkt orientacji i odniesienia dla kolejnych prac badawczych dotyczących zagadnień w niej poruszanych czy przywołanych. Jej znajomość wydaje się konieczna dla pogłębionego wglądu w epokę oświecenia, w całe jej bogactwo i złożoność kulturową oraz literacką. Praca ta nie może być pominięta przede wszystkim przez osoby przygotowujące się do studiów doktoranckich, gdyż porusza kwestie zasadnicze dla zrozumienia występujących wówczas zjawisk i procesów społecznych oraz artystycznych. Obie monografie interesujące są też z innego jeszcze względu – dają one mianowicie przegląd warsztatów badawczych starszego, średniego i młodego pokolenia znawców literatury oświecenia. Stanowią swoisty instruktaż, jak należy budować tekst naukowy, pozwalają np. wniknąć w sztukę eseju czy studium krytycznego.

Przygotowania do wydania dwóch nagrodzonych monografii trwały blisko dwa lata. Z pewnością interesujące będzie odsłonięcie w jakiejś części kulisów prac redakcyjnych i wydawniczych. Należy podkreślić, że odniesiony sukces wydawniczy jest efektem pracy wielu osób, stoją za nim zarówno redaktorzy naukowcy książki, jak też pracownicy wydawnictwa odpowiadający za jej walory techniczne i edytorskie. W pierwszej kolejności trzeba zaznaczyć dążenie do jak najlepszego efektu pracy wydawniczej przez dyrektora Wydawnictwa Uniwersytetu Rzeszowskiego, mgra Stanisława Dudzińskiego i dra hab. Marka Nalepę prof. UR, który odegrał decydującą rolę w nadaniu zwycięskiej publikacji ostatecznej formy edytorskiej. Ważnym etapem pracy

nad monografiami była korekta tekstów autorskich. Redaktorzy naukowci starali się oddać do wydawnictwa teksty wolne od różnorodnych błędów, dokonali więc ich korekty merytorycznej, stylistycznej i ortograficznej. Całość pracy zweryfikowali pod tym względem redaktorzy wyznaczeni specjalnie do tego zadania, mgr Krystyna Strycharz i mgr Bogdan Strycharz, którzy tym samym w znaczący sposób przyczynili się do uzyskania nagrody poznańskiej.

Obie monografie są dopracowane edytorsko w każdym szczególe. Ich wartość rynkową i koneserską podnoszą takie choćby elementy wydawnicze, jak twarda oprawa, dobór odpowiedniej kolorystyki oprawy i wytłoczonego na niej tytułu książki (harmonizują w tym wypadku dwie barwy, czerwona i złota), kunsztowna okładka książki, którą stanowi kolaż obrazów odwołujący się do fragmentów dzieł malarskich z XVIII w. (nad okładką książki wspólnie pracowali Grzegorz Wolański i Marek Nalepa). Do monografii dołączone zostało też ozdobne pudełko, chroniące obydwa tomy przed zabrudzeniami i uszkodzeniami. Na koniec wypada podkreślić, że monografie *Poezja okolicznościowa w Polsce w latach 1730–1830. W kręgu spraw prywatnych i środowiskowych* oraz *Poezja okolicznościowa w Polsce w latach 1730–1830. W kręgu spraw publicznych i narodowych* ukazały się w niewielkim nakładzie, co zwiększa ich atrakcyjność handlową i bibliofilską. Na szczęście dla prawdziwych miłośników książki naukowej istnieją wypożyczalnie i czytelnie biblioteczne, w których mogą zapoznać się z dziełami tak zajmującymi, jak rzeszowska publikacja nagrodzona w tym roku w Poznaniu na ogólnopolskich targach wydawnictw naukowych i popularnonaukowych.

***The Occasional Poetry in Poland, in the years 1730–1830*
– a Victorious Publication by the Publishing House
of Rzeszow University**

Summary

The article presents a longer news note on awarding the Rzeszów University Publishing House the Grand Prize of the Rector of Adam Mickiewicz University in Poznań for the best university book during the 18th Poznań (not just Science) Book Days, which took place in November 2014. The Publishing House received it for a monograph in the history of literature specified in its title. The note presents the most important stages of editorial and publishing work on the awarded book and briefly describes its scholarly value.

Key words

scholarly book, conference, monograph, prize, Enlightenment, occasional poetry, Poznań, editor, rector, book fair, Rzeszów University, publishing house

Słowa kluczowe

książka akademicka, konferencja, monografia, nagroda, oświecenie, poezja okolicznościowa, Poznań, redaktor, rektor, targi, Uniwersytet Rzeszowski, wydawnictwo